Tilasiemen
Tähkän mitan edellä
20 vuotta
Raskaan sarjan kaura
ROCKY
myynti 010 217 6776
www.tilasiemen.fi vaihde 010 217 6777
Tilasiemen

MAASEUDUN TULEVAISUUS
NRO 4 - PERUSTETTU 1916
KESKIVIIKKONA 9. TAMMIKUUTA 2013

VALTRA
VAIHTOKONEPÖRSSI
020 350 500
www.valtra.fi valtrameklari@valtra.com

VIIDEN VUOROKAUDEN SÄÄ

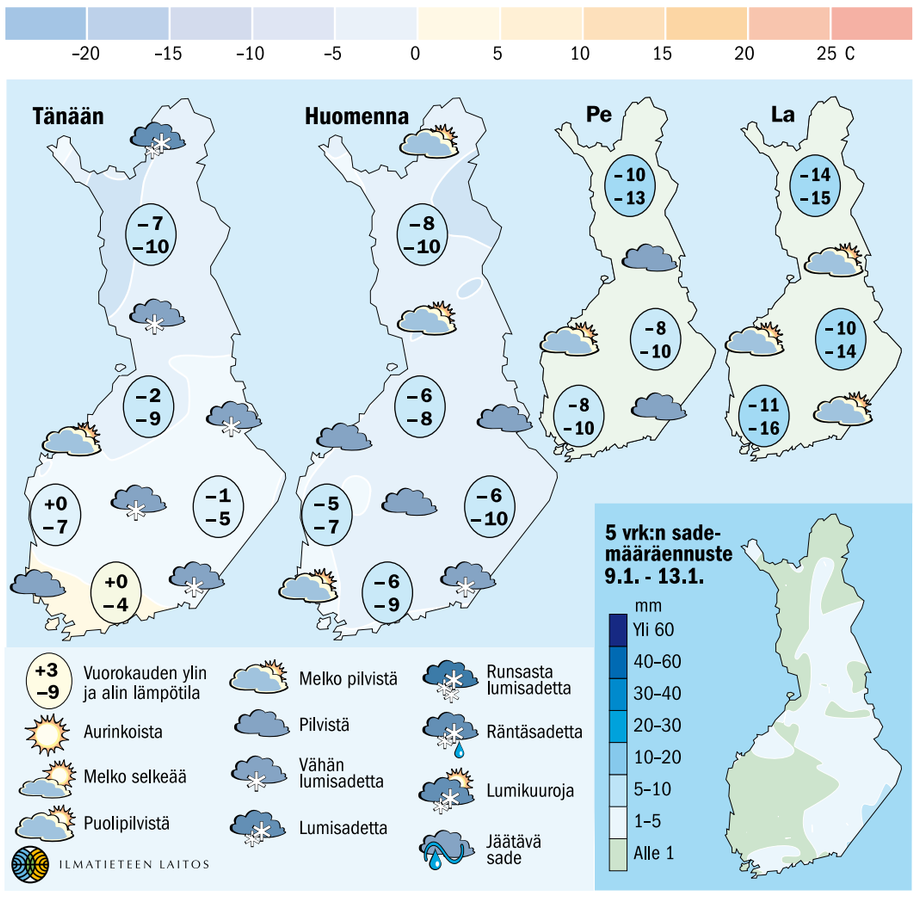

KARI LINDHOLM

”Paras supinpyyntilaite on elävänä pyytävä loukku. Kehitteillä on systeemi, joka lähettää tiedon loukun laukeamisesta metsästäjän kännykkään”, sanoo Supikoira Life- projektin ammattimetsästäjä Juha Mäkimartti Keminmaasta.

Tehopyynti selätti supit Etelä-Lapissa

Ammattimetsästäjä Juha Mäkimartin mukaan supin saalismäärät eivät ole kasvaneet, vaikka pyyntipaine on kasvanut.

KEMINMAA
Kolmatta vuotta jatkunut supikoirien tehopyynti Perämeren pohjukassa on hidastanut lajin leviämistä Ruotsin puolelle ja Suomen Lappiin.

Supinpyytäjät ovat urakoineet Torniossa, Ylitorniolla, Keminmaassa, Iissä, Kuivaniemessä ja Simossa.

”On todennäköistä, että supikannan kasvu on saatu jopa pysäytettyä lajin elinalueen pohjoislaidalla. Tehopyynnin aikana saaliiksi on jäänyt noin 600 supikoiraa”, kertoo pohjoismaisen Supikoira Life- projektin ammattimetsästäjä **Juha Mäkimartti** Keminmaasta.

Riistakamerat passissa

Mäkimartti sanoo, että supin saalismäärät eivät ole enää kasvaneet alueella, vaikka pyyntipaine on kasvanut.

”Meillä on passissa 240 riistakameraa molemmin puolin valtakunnanrajan. Supikuvat ovat jo vähenemään päin.”

Supien pysäyttämisellä onkin kiire, sillä supikoira on tehokas lisääntyjä ja vaeltaja.

”Eräskin gps-pannoitettu supervaeltaja käveli Kemistä Rovaniemelle, sieltä Pudasjärven kautta Kuusamoon ja edelleen itärajan yli Venäjälle vajaassa vuodessa.”

”Supit pois luonnosta”

Mäkimartti sanoo, että kentällä vallitsee laaja yhteisymmärrys supikoirien poistamistarpeesta koko Suomesta. Tällä hetkellä supi on kuitenkin luokiteltu riistaeläimeksi, jolloin sille on määrätty metsästyslaissa muun muassa rauhoitusaika.

”Jos supikoiran leviäminen haluttaisiin tosissaan pysäyttää, laji pitäisi ensin poistaa riistaeläinluettelosta, kuten Ruotsissakin on tehty. Tämä mahdollistaisi nykyistä vapaamman ja tehokkaamman pyynnin.”

Luolat ratsataan talvella

Parhaillaan supikoirat vetelevät sikeitä ketuilta valtaamissaan maapesissä ja latojen alusissa. Mäkimartti sanoo, että loukkupyynti on tehokkain supin pyyntimuoto. Tehopyytäjillä on käytössä 120 elävänä pyytävää Kanu-loukkua.

”Loukutuskausi käynnistyy, kun kelit lauhtuvat, ja supien talvihorros päättyy. Keskitalvella ratsaamme supin talvipesät luolakoirien avulla.”

Parhaat loukkupyyntipaikat löytyvät vesistöjen ääreltä, aivan vesirajasta.

”Elävänä pyytävät loukut pitää kokea päivittäin. Ne kannattaa sijoittaa siten, että loukun laukeaminen voidaan havaita kauempaa katselemalla.”

Tehopyytäjät ovat metsästäneet supikoiria myös Perämeren saariston lintuluodoilta.

”Supi on levinnyt ulkosaariin, esimerkiksi Maakrunniin ja Ulkokrunniin, missä laji uhkaa lintukantoja.”

Omena on hyvä syötti

Vaikka supikoiraa tituleerataan raatokoiraksi, se kelpuuttaa ravinnokseen mieluiten tuoreen kalan tai lihan.

”Tämä pitää ottaa huomioon loukkujen syötityksessä. Tuore omena on erittäin hyvä ja hygieeninen syötti, joka houkuttelee supia useamman päivän.”

Mäkimartti sanoo, että monet metsästäjät pelkäävät metsästyskoiriensa menevän pilalle, jos niiden haukusta ammutaan supikoira.

”Totuus on, etteivät ne koirat siitä pilalle mene. Jokaisen metsästäjän, joka hinkuu lintujahtiin syksyllä, tulisi osallistua myös riistalintujen pesiä verottavan supikoiran pyyntiin.”

Supi levittää tauteja

Supikantaa kannattaa kurittaa myös sen levittämän raivotaudin, kettukapin ja ihmiselle hengenvaarallisen maksasairauden aiheuttajan, myyräekinokokin takia.

”Jos myyräekinokokki leviäisi Suomeen, se voisi vaikeuttaa tuoreiden luonnonmarjojen käyttöä merkittävästi”, Mäkimartti arvioi.

Myyräekinokokki-loismatoa löydettiin noin vuosi sitten ketuista Ruotsin länsirannikolta.

Loista on todettu myös Virossa, Latviassa ja Liettuassa sekä useissa Keski-Euroopan maissa.

KARI LINDHOLM

Sää kylmenee

VIIDEN LÄHIVUOROKAUDEN AIKANA matalapaine on väistymässä vähitellen kaakkoon. Etelässä on yhä lauhaa, mutta loppuviikkoa kohti sää kylmenee koko maassa. Aluksi lumisateita tulee monin paikoin, etelässä voi rannikon tuntumassa tulla myös räntää. Loppuviikolla matalapaine vaihtuu korkeapaineeseen, sää kylmenee ja muuttuu poutaisemmaksi.

LÄMPÖTILA ON PÄÄOSIN 0 ja -10 asteen välillä, etelässä ylimmillään vähän plussan puolella. Loppuviikolla sää kylmenee ja pohjoisessa pakkasta voi olla jopa parikymmentä astetta.

JAKSON SADEKERTYMÄ ON vedeksi muutettuna pääosin 2–5 milliä, maan itäosassa 5–10 milliä.

SEURAAVAN VIIDEN VUOROKAUDEN aikana sää jatkuu kylmänä ja lumisateet jäävät vähäisiksi.

SÄÄ EILEN

Paikka	Lämpötila	Pilvisyys	Sade 5 vrk
Helsinki	-0	●	2.1
Kiikala	-1	●	3.0
Turku	1	●	3.0
Jomala	0	●	5.8
Pori	0	●	2.6
Niinisalo	0	●	4.7
Tampere	0	●	2.3
Jokioinen	-	–	*
Lahti	-2	●	3.6
Kouvola	-3	●	5.0
Lappeenranta	-4	●	2.4
Mikkeli	-4	●	*
Ilomantsi	-7	●	0.7
Joensuu	-5	●	1.5
Kuopio	-5	●	1.6
Viitasaari	-5	●	3.5
Jyväskylä	-3	●	3.7
Ähtäri	-2	●	5.3
Kauhajoki	-0	–	1.5
Vaasa	-0	●	5.0
Ylivieska	-5	●	3.0
Kajaani	-8	●	1.4
Oulunsalo	-6	●	0.7
Pudasjärvi	-8	●	1.3
Suomussalmi	-9	●	1.3
Kuusamo	-10	●	1.2*
Rovaniemi	-8	●	2.0
Pello	-10	●	4.5
Salla	-9	●	2.6
Sodankylä	-12	●	2.2
Muonio	-11	●	3.2
Kilpisjärvi	-8	●	3.3
Ivalo	-12	●	2.6
Utsjoki	-16	○	3.5

*jaksossa puuttuv(i)a päiv(i)ä

Sää eilen klo 11 ○= selkeää
Sadejakso päättyen eilen klo 8 ◐= puolipilvistä
●= pilvistä

Rahanarvoiset edut kestotilaajalle!
Maaseudun Tulevaisuuden kestotilaajaetuna saat:
TÄYDELLISEN SÄÄPALVELUN
+ UUSI ETU Lukuoikeuden näköislehteen ja arkistoon
+ UUSI ETU Lukuoikeuden Kantri-kuukausiliitteen näköislehteen
Käytä etusi heti ja kirjaudu osoitteessa:
www.maaseuduntulevaisuus.fi/kirjaudu

Paukkuuko pakkanen Paltamossa
Kuntakohtainen täsmäsää
www.maaseuduntulevaisuus.fi
mobiililehti: m.mt1.fi

SÄÄPALVELUN PUHELINNUMEROT

Maatalouden sääpalvelun puhelinnumerot
Kaikkialla maassa alueellisena numerosta: suomeksi **0600 10620**
på svenska **0600 10640**
Perinteisenä numerosta
Uusimaa **0600 10621**
Varsinais-Suomi **0600 10622**
Satakunta **0600 10623**
Pirkanmaa **0600 10624**
Häme **0600 10625**
Päijät-Häme **0600 10626**
Kymenlaakso **0600 10627**
Etelä-Karjala **0600 10628**
Etelä-Savo **0600 10629**
Pohjois-Savo **0600 10630**
Pohjois-Karjala **0600 10631**
Keski-Suomi **0600 10632**
Etelä-Pohjanmaa **0600 10633**
Keski-Pohjanmaa **0600 10634**
Pohjois-Pohjanmaa **0600 10635**
Kainuu **0600 10636**
Länsi-Lappi **0600 10637**
Koillismaa **0600 10638**
Nyland **0600 10641**
Åland och Åboland **0600 10642**
Österbotten **0600 10643**
24 tuntia vuorokaudessa hinta 0,93 e/min + pvm

KIINASTA LYHYESTI

Pohjoisessa karjankasvattajat pulassa

Ennätyspakkaset ja lumisateet ovat koetelleet Sisä-Mongoliaa. Pohjois-Kiinassa sijaitsevalla autonomisella alueella on Zhongguo Ribaon verkkolehden mukaan menehtynyt kaksi ihmistä.

3 700 ihmistä on siirretty alueelta ja 260 000 tarvitsee pikaista apua. Viranomaiset lupaavat alueelle hätäapua.

Virallisen uutistoimisto Xinhuan mukaan 4. tammikuuta mennessä karjaa oli kuollut 180 000 eläintä. Taloudelliset menetykset ovat ainakin 85 miljoonaa euroa.

Vihanneskuljetukset uhattuina etelässä

Kylmä sää jatkuu Etelä-Kiinassa.

Subtrooppisella vyöhykkeellä sijaitsevan Guangxin autonomisen alueen vihannessato on uutistoimisto Xinhuan mukaan kärsinyt kylmyydestä yli 8 000 hehtaarin alueella. Taloudelliset vahingot ylittävät seitsemän miljoonaa euroa.

Guangxi on eräs Kiinan suurimmista vihannestuottajista. Alueelta viedään talvisin maan pohjois- ja itäosiin kahdeksan miljoonaa tonnia vihanneksia.

Tukkukauppiaat ovat vähentäneet nyt ostojaan, kun jäinen keli on ruuhkauttanut liikenteen.

Guizhoussa sato on menetetty ainakin tuhannelta hehtaarilta.

Kouluruokaloita maaseudulle

Kiina tukee kouluruokaloiden rakentamista maaseudun kouluihin.

Ministeriöiden tavoite on, että ruokalat tarjoaisivat turvallista ruokaa kaikille köyhtyneiden maaseutualueiden ala- ja yläasteen oppilaille vuoteen 2015 mennessä, uutistoimisto Xinhua kertoo. Paikallishallinto ei ministeriöiden mukaan ymmärrä asian tärkeyttä.

Köyhillä alueilla oppilaiden ravitsemus on usein hallituksen tuen tai hyväntekeväisyysjärjestöjen avun varassa.

Neljälle potkut aniliinivuodosta

Kemikaalivuodon jälkipyykki jatkuu Pohjois-Kiinassa.

Työntekijät havaitsivat 31. joulukuuta, että Shanxin maakunnassa Luchengin kaupungissa sijaitsevasta tehtaasta vuotaa myrkyllistä aniliinia läheiseen jokeen.

Changzhin kaupunginjohtaja **Zhang Bao** pyysi Kiinan keskustelevision mukaan anteeksi, että odotti viisi päivää, ennen kuin raportoi vuodosta eteenpäin.

Vuoto tuli julki viime lauantaina, jolloin yhdistettä oli päässyt Zhuozhang-jokeen ja hylättyyn tekojärveen yhteensä 39 tonnia.

Veden saastuminen katkaisi veden saannin viikonloppuna naapurimaakunta Hebeissä. Henanin maakunnassa on alettu rakentaa patoa tekojärven suojaksi.

Mustikasta vuoden marja

Arktiset Aromit ry valitsi vuoden 2013 marjaksi mustikan.

Herkullinen mustikka on metsiemme monipuolinen aarre, joka sopii raaka-aineeksi moneen. Sitä voi säilöä pakastamalla, kuivaamalla, survomalla sekä keittämällä mehuksi ja hilloksi.

Monet kansainväliset toimijat kutsuvat marjaa superfoodiksi. Mustikka on maukas, monikäyttöinen ja ravintorikas. Se sisältää runsaasti C- ja E-vitamiineja.

Mustikan valttina ovat sen sisältämät voimakkaan siniset värit. Pääosa niistä on antosyaaneja, joita luonnonmustikassa on yli kolminkertaisesti viljeltyyn pensasmustikkaan verrattuna.

Ero marjojen antosyaanipitoisuudessa johtuu siitä, että luonnonmustikassa myös malto on sininen, kun taas pensasmustikka on sisältä vaalea.

Antosyaanit suojaavat kasvia UV-säteilyltä, kasvitaudeilta, kylmyydeltä ja kuivuudelta. Ne toimivat myös hapettumista estävinä ja mikrobeja tuhoavina yhdisteinä.

Ihmiselle antosyaaneilla on havaittu olevan useita terveyshyötyjä. Tutkimusten mukaan antosyaanirikas ravinto ehkäisee valtimonkovettumatautia, on yhteydessä matalampaan verenpaineeseen sekä vähäisempään verisuonten jäykkyyteen.

MT

YMPÄRISTÖSTÄ LYHYESTI

U. HAAPALAINEN/KUVALIITERI

Saukoista on tehty Varsinais-Suomessa yli sata havaintoa. Havaintoja kaivataan lisää etenkin saaristosta.

Yli sata saukkoa havaittu

Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiirin, elykeskuksen ja riistakeskuksen kysely maakunnan saukkokannasta on käynnistynyt vilkkaasti.

Havaintoja on saatu jo yli sata ja ne jakautuvat lähes koko maakuntaan.

Saaristokunnista on kertynyt vain yksittäisiä saukkohavaintoja. Levinneisyyden varmistamiseksi yleisöltä pyydetään lisää havaintoja saukoista.

Luonnonsuojelupiirin nettisivuilla on ohjeet saukon jälkien tunnistamiseksi. Havainnot pyydetään ilmoittamaan nettisivulle www.sll.fi/varsinais-suomi/lomakkeet/saukkokysely/ tai postitse, osoitteeseen Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri, Martinkatu 5, 20810 Turku.

Kysy ilmastotohtorilta

Haluaisitko tietää ostoskassisi ilmastopainon? Keskiviikkona 9.1. ja torstaina 10.1. klo 15–19 voit punnita ostoksesi Helsingissä Kampin keskuksessa Ilmastotohtorin vastaanotolla. Suomen ympäristökeskuksen ilmastotohtorit laskevat niin ruokaostosten kuin muidenkin tuotteiden ilmastovaikutuksia paikan päällä.

Ilmastotohtorien vastaanotto on osa Tieteen päivien ohjelmaa. Omia kasvihuonekaasupäästöjä voi laskea myös netissä osoitteessa ilmastodieetti.fi.

Parempaa ilmanlaatua vaaditaan

Kahdeksantoista eurooppalaista ympäristö-, terveys- ja kuluttajajärjestöä vaatii ilman epäpuhtauksille tiukennettuja raja-arvoja.

Suomen luonnonsuojeluliitto (SLL) lähetti Ilman vuoden 2013 alussa, ympäristöministeri **Ville Niinistölle** (vihr.) sekä työ- ja elinkeinoministeri **Jan Vapaavuorelle** (kok.) ilmanlaadun parantamiseen tähtäävät tavoitteet.

SLL huomauttaa, että jotkin EU:n päästöraja-arvot ovat löyhempiä kuin YK:n Maailman terveysjärjestön WHO:n arvot.